

Informācija par pārvadāto pasažieru skaita izmaiņām iekšzemes sabiedriskajā transportā 2023. gada 1. pusgadā¹

2023. gada 1. pusgadā Latvijā sabiedriskajā transportā (gan reģionālajā, gan pilsētu maršrutu tīklā) tika veikti 92,79 miljoni pasažieru braucieni, kas ir par 17,48 miljoniem jeb 23% vairāk, nekā attiecīgajā periodā 2022. gadā, kad pasažieru veikto braucienu skaits bija 75,31 miljons.

Apkopotie statistikas dati liecina, ka pārvadāto pasažieru skaits šī gada pirmajā pusgadā ir pārsniedzis arī 2021. un 2020. gada rādītājus. Attiecībā pret 2021. gada pirmo pusgadu šogad ir vērojams 36,01 miljonu jeb 63% liels pārvadāto pasažieru skaita pieaugums, bet salīdzinājumā ar 2020. gadu pārvadāto pasažieru skaits šogad ir palielinājies par 26% jeb 19,31 miljonu.

Vienlaikus ir secināms, ka pārvadāto pasažieru skaits lēnām tuvojas, bet vēl aizvien atpaliek no pirms Covid-19 pandēmijas pārvadāto pasažieru skaita apjoma. Salīdzinot ar periodu pirms pandēmijas, 2023. gada pirmajā pusgadā tika pārvadāti par 23% jeb 27,32 miljoniem mazāk pasažieru, nekā 2019. gada pirmajos sešos mēnešos, kad Latvijas sabiedriskajā transportā tika veikti 120,11 miljoni pasažieru braucieni.

No visiem 2023. gada 1. pusgadā veiktajiem pasažieru braucieniem lielākā daļa jeb **78,92%** braucienu tika veikti valstspilsētu pašvaldību maršrutos (Rīgā, Daugavpilī, Jēkabpilī, Jelgavā, Jūrmalā, Liepājā, Rēzeknē, Valmierā un Ventspilī), **12,23%** – reģionālās nozīmes autobusu maršrutos un **8,85%** – reģionālās nozīmes dzelzceļa pārvadājumos (skat. tabulu Nr.1).

Tabula Nr.1

Pārvadāto pasažieru skaits 2023. gada 1. pusgadā

Maršruti	Pārvadāto pasažieru skaits	Pārvadāto pasažieru iedalījums pa pārvadājumu veidiem, %	Salīdzinot ar 2019. gada 1.pusgadu	Salīdzinot ar 2020. gada 1.pusgadu	Salīdzinot ar 2021. gada 1.pusgadu	Salīdzinot ar 2022. gada 1.pusgadu
Pilsētas nozīmes maršruti	73 227 744	78.92%	-24.20%	27.04%	63.62%	25.79%
Reģionālās nozīmes maršruti (autobusi)	11 347 004	12.23%	-22.46%	16.27%	53.74%	11.04%
Reģionālās nozīmes maršruti (vilcieni)	8 216 042	8.85%	-7.29%	35.14%	76.95%	19.46%
Kopā	92 790 790	100%	-22.74%	26.28%	63.43%	23.21%

Reģionālās nozīmes pārvadājumi ar autobusiem un vilcieniem

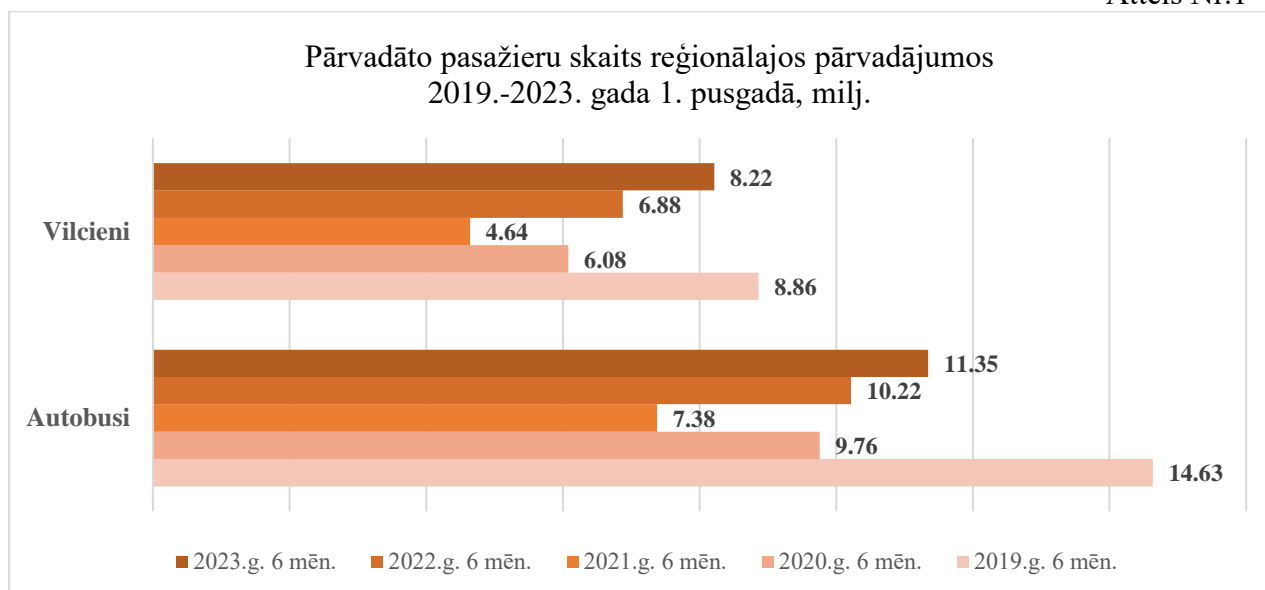
Autotransporta direkcija informē, ka 2023. gada pirmajā pusgadā (janvāris – jūnijs) reģionālās nozīmes autobusu un vilcienu maršrutos kopā tika pārvadāti gandrīz 19,57 miljoni pasažieru. No kopējā šī gada pirmajā pusgadā reģionālajos maršrutos pārvadātā pasažieru skaita 58% jeb 11,35 miljoni tika pārvadāti reģionālās nozīmes autobusu maršrutos un 42% jeb 8,22 miljoni - reģionālās nozīmes vilciena maršrutos (skat. attēlu Nr.1).

Salīdzinot reģionālās nozīmes maršrutos šī gada pirmajā pusgadā pārvadāto pasažieru skaitu ar iepriekšējiem gadiem, ir secināms, ka gan reģionālo maršrutu autobusus, gan vilcienos pārvadāto pasažieru skaits pārsniedz pēdējo trīs gadu rādītājus un pakāpeniski tuvojas 2019. gada rādītājiem. Izvērtējot katru reģionālās nozīmes pārvadājuma veidu, ir secināms, ka straujāks pārvadāto

¹ Informācija par pārvadātajiem pasažieriem valsts dotētajā reģionālās nozīmes maršrutu tīklā un valstspilsētu pašvaldībās apkopota 04.09.2023.

pasažieru skaita pieaugums attiecībā pret pirms Covid-19 pandēmijas periodu ir novērojams reģionālās nozīmes pārvadājumos ar vilcieniem. Piemēram, šī gada pirmajā pusgadā vilcienu maršrutos pārvadāto pasažieru skaits veido 93% no 2019. gada pirmajā pusgadā pārvadāto pasažieru skaita apjoma, bet autobusu maršrutos – 78% no 2019. gada apjoma.

Attēls Nr.1

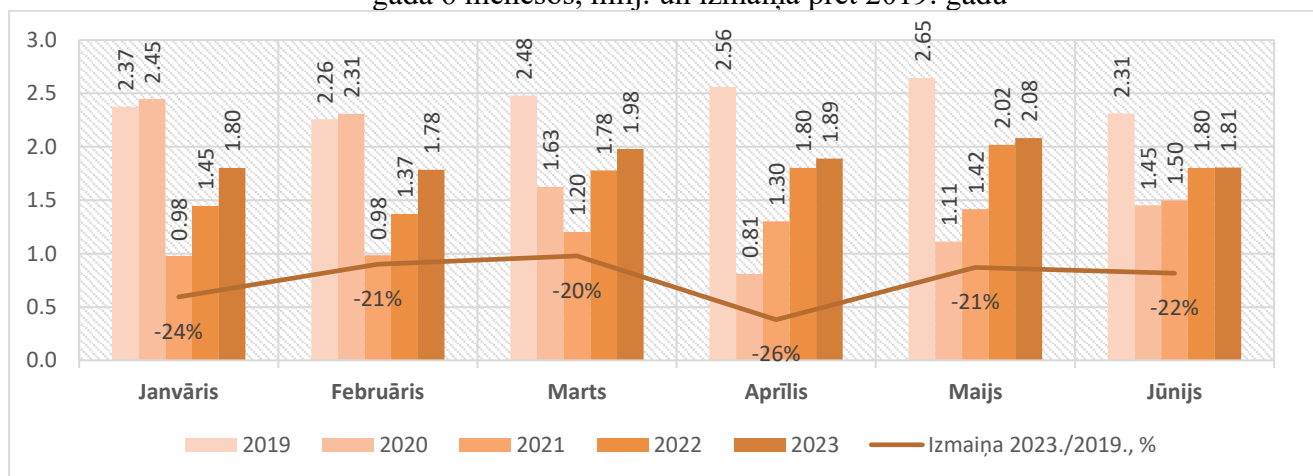
Reģionālās nozīmes autobusu maršrutos 2023. gada pirmajā pusgadā tika pārvadāti 11,35 miljoni pasažieru, kas ir par 1,13 miljoniem jeb 11% vairāk, nekā pērnā gada attiecīgajā periodā, kad autobusu maršrutos tika pārvadāti 10,22 miljoni pasažieru.

Salīdzinot pārvadāto pasažieru skaitu šī gada pirmajā pusgadā ar analoģisku periodu 2021. un 2020. gadā, šogad autobusu maršrutos pārvadāto pasažieru skaits ir palielinājies par attiecīgi 54% un 16%. Attiecībā pret periodu pirms Covid-19 pandēmijas, šī gada pirmajā pusgadā pārvadāto pasažieru skaits ir par 22% mazāks, nekā tas bija 2019. gada attiecīgajā periodā.

Izvērtējot pasažieru pārvadājumu izmaiņas 2023. gada 1. pusgadā, varam novērot, ka attiecībā pret 2019. gadu pasažieru skaits šogad katru mēnesi atpaliek vidēji par 22% (skat. attēlu Nr.2).

Attēls Nr.2

Reģionālās nozīmes **autobusu maršrutos** pārvadāto pasažieru skaits 2019.-2023. gada 6 mēnešos, milj. un izmaiņa pret 2019. gadu

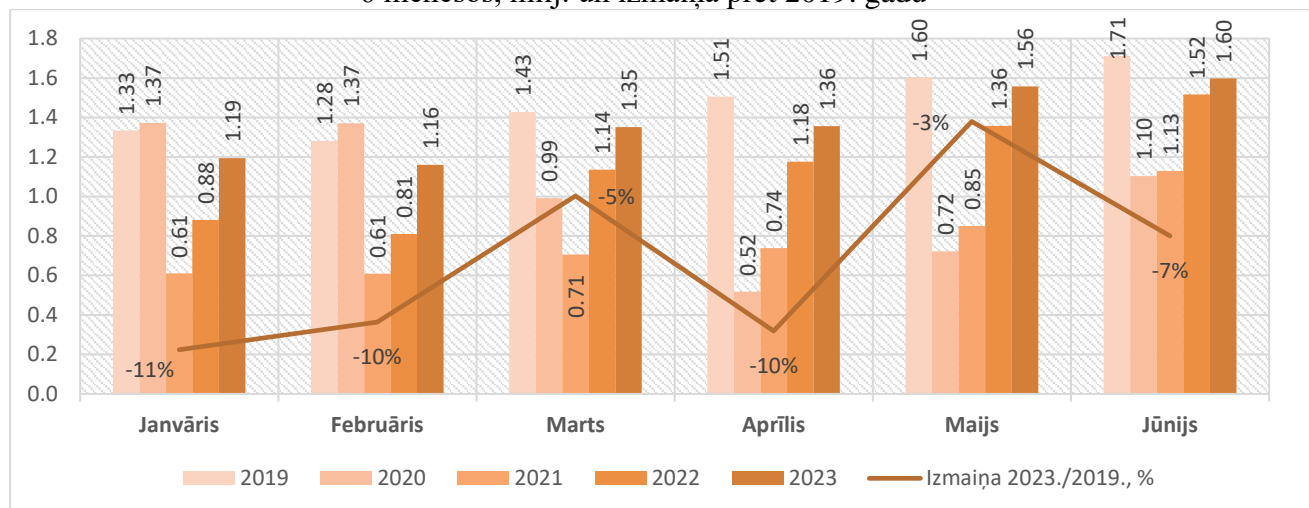
Reģionālās nozīmes dzelzceļa maršrutos 2023. gada pirmajā pusgadā tika pārvadāti 8,22 miljoni pasažieru. Salīdzinot ar pērnā gada attiecīgo periodu, šogad pasažieru skaits vilcienos ir palielinājies par 19% jeb par 1,34 miljoniem pasažieru.

Salīdzinot pārvadāto pasažieru skaitu šī gada pirmajā pusgadā ar analoģu periodu 2021. un 2020. gadā, šogad vilciena maršrutos pārvadāto pasažieru skaits ir palielinājies par attiecīgi 77% un 35%. Attiecībā pret periodu pirms Covid-19 pandēmijas, šī gada pirmajā pusgadā pārvadāto pasažieru skaits ir par 7% mazāks, nekā tas bija 2019. gada attiecīgajā periodā.

Izvērtējot pasažieru pārvadājumu izmaiņas 2023. gada 1. pusgadā, varam novērot, ka attiecībā pret 2019. gadu pasažieru skaits šogad katru mēnesi atpaliek vidēji par 7%.

Attēls Nr.3

Reģionālās nozīmes **vilcienu maršrutos** pārvadāto pasažieru skaits 2019.-2023. gada 6 mēnešos, milj. un izmaiņa pret 2019. gadu

Analizējot pārvadāto pasažieru skaita rādītājus 2023. gada 1. pusgadā, ir secināms, ka šogad gan autobusu, gan vilcienu maršrutos pasažieru skaits ir bijis stabils un nav novērojamas būtiskas braucienus skaita izmaiņas, kas liecina par nozares pakāpenisku atkopšanos pēc Covid-19 pandēmijas un tās radītajām sekām.

Reģionālās nozīmes pārvadājumos ar autobusiem un vilcieniem pārvadātās personas ar braukšanas maksas atvieglojumiem

2023. gada 1. pusgadā reģionālajos pārvadājumos (autobusus un vilcienos) kopā tika pārvadāti 1,94 milj. pasažieru, kuri saņem valsts noteiktos braukšanas maksas atvieglojumus 100% apmēra, t.i. pirmsskolas vecuma bērni, bērni bāreņi, politiski represētās personas, nacionālās pretošanās kustības dalībnieki, I un II grupas invalīdi, bērni invalīdi un pavadošās personas. Salīdzinot ar 2022. gada 1. pusgadu, 2023. gadā pasažieru ar 100% braukšanas maksas atvieglojumiem skaits kopumā ir palielinājies par 7%. Lielākais pieaugums attiecībā pret 2022. gadu ir bijis pasažieru grupai "I un II grupas invalīdi, bērni invalīdi un pavadošās personas", kur šogad vērojams 10% liels pārvadāto pasažieru skaita pieaugums.

Salīdzinot ar periodu pirms Covid-19 pandēmijas, 2023. gada 1. pusgadā tika pārvadāti par 28% mazāk pasažieru ar 100% braukšanas maksas atvieglojumiem nekā 2019. gadā, savukārt, salīdzinot ar 2020. un 2021. gadu, šīs kategorijas pasažieru skaits 2023. gada 1. pusgadā ir palielinājies par attiecīgi 6% un 29% (skat. tabulu Nr.2).

**Pasažieru ar 100% braukšanas maksas atvieglojumiem braucienu skaita izmaiņas
reģionālās nozīmes pārvadājumos 2019.-2023. gada 1. pusgadā**

	2019. g.	2020. g.	2021. g.	2022. g.	2023. g.	2023./ 2019., %	2023./ 2020., %	2023./ 2021., %	2023./ 2022., %
Pirmsskolas vecuma bērni	433 333	232 214	199 016	279 803	276 934	-36%	19%	39%	-1%
Bērni bāreņi	197 016	121 086	82 007	137 638	148 692	-25%	23%	81%	8%
Politiski represētās personas/ Nacionālās pretošanās kustības dalībnieki	174 218	111 189	84 987	100 856	100 071	-43%	-10%	18%	-1%
I un II grupas invalīdi, bērni invalīdi un pavadošās personas	1 898 250	1 375 573	1 141 238	1 290 721	1 417 712	-25%	3%	24%	10%
KOPĀ ar 100% BMA	2 702 817	1 840 062	1 507 248	1 809 018	1 943 409	-28%	6%	29%	7%

Pasažieru kategorijā, kuri saņem braukšanas maksas atvieglojumus 100% apmērā gan reģionālās nozīmes autobusu maršrutos, gan vilcienu maršrutos, visvairāk tiek pārvadātas personas ar I un II grupas invaliditāti, bērni ar invaliditāti un to pavadošās personas. 2023. gada 1. pusgadā reģionālās nozīmes pārvadājumos ar autobusiem tika pārvadāti 1,12 miljoni šīs pasažieru kategorijas braucēju, bet vilcienos – 0,30 milj. Salīdzinājumā ar pirms pandēmijas periodu, 2023. gada 1. pusgadā šīs pasažieru kategorijas braucēju skaits vēl joprojām ir krietni mazāks nekā tas bija 2019. gadā – autobusus vērojams 28% samazinājums, bet vilcienos – 12% samazinājums attiecībā pret 2019. gadu.

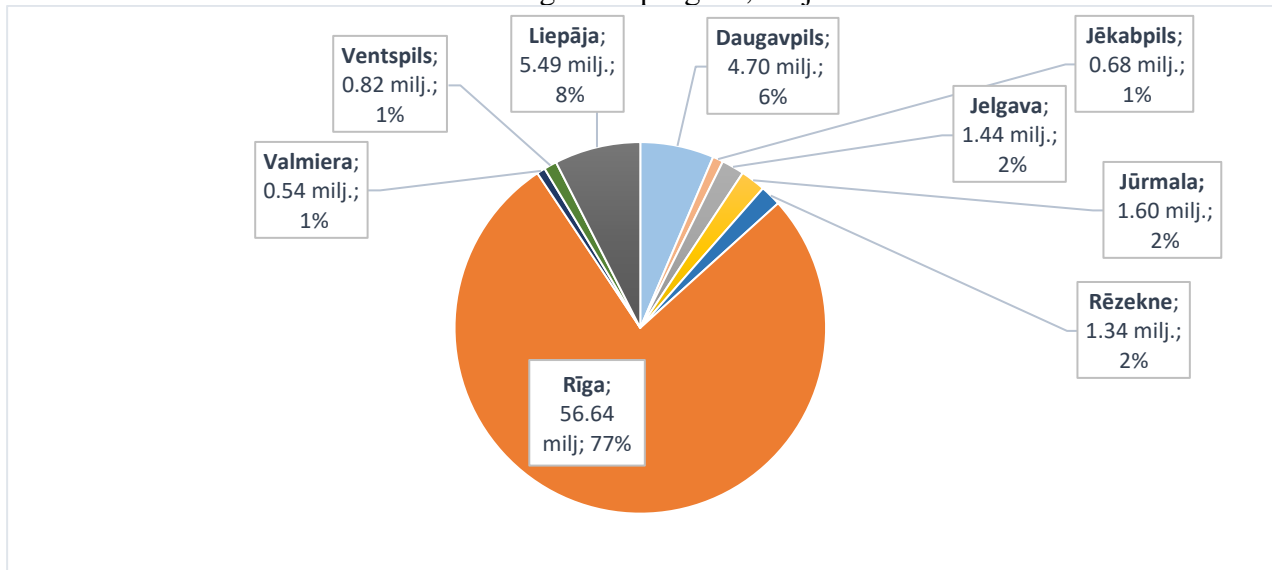
Pilsētas nozīmes pārvadājumi

2023. gada 1. pusgadā pilsētas nozīmes maršrutos tika pārvadāti 73,23 miljoni pasažieru, kas veido 78,92% no visiem pasažieru braucieniem sabiedriskajā transportā Latvijā šajā periodā.

Pašvaldības ar lielāko pārvadāto pasažieru skaitu 2023. gada 1. pusgadā ir bijušas Rīga, Liepāja un Daugavpils. Lielākā daļa jeb 56,64 miljoni no visiem 2023. gada 1. pusgadā pilsētas nozīmes maršrutos pārvadātajiem pasažieriem tika pārvadāti Rīgas valstspilsētas sabiedriskā transporta maršrutu tīklā (autobusu, tramvaju un trolejbusu pilsētas maršrutos). 5,49 miljoni pasažieru tika pārvadāti Liepājas pilsētas apkalpotajos autobusu un tramvaju maršrutos, savukārt Daugavpils pilsētas autobusu un tramvaju maršrutos 2023. gada 1. pusgadā tika pārvadāti 4,70 miljoni pasažieru (skat. attēlu Nr.4).

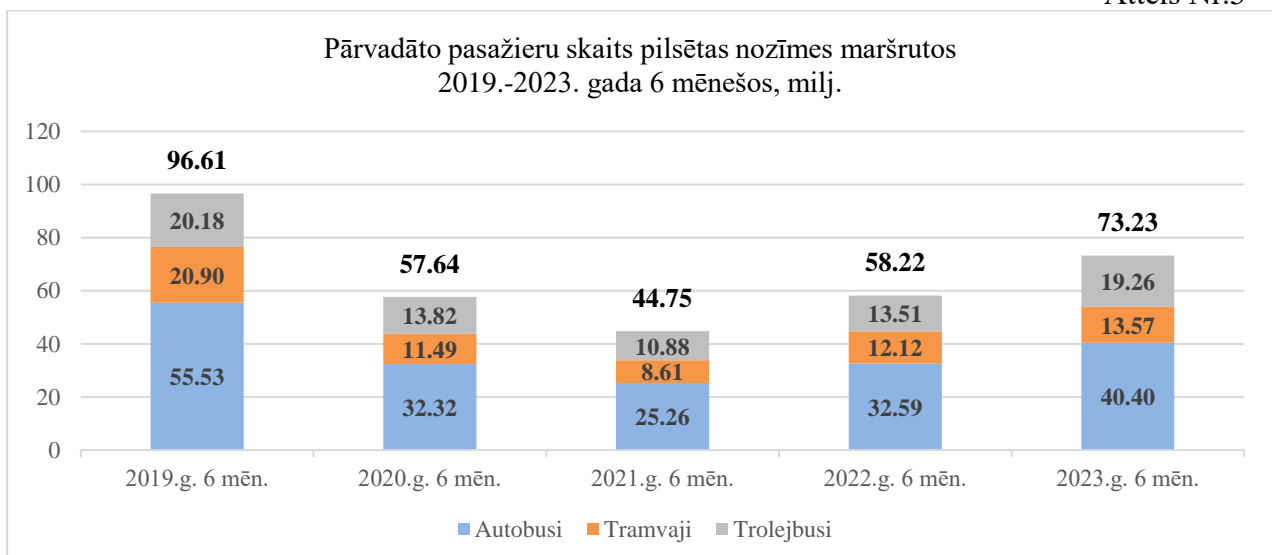
Pilsētas nozīmes maršrutos 2023. gada 1. pusgadā tika pārvadāti par 15,01 miljonu jeb 26% vairāk pasažieru, nekā 2022. gada attiecīgajā periodā, kad tika pārvadāti 58,22 miljoni. Salīdzinot ar 2022. gada 1. pusgada datiem, ir secināms, ka vislielākais pārvadāto pasažieru skaita pieaugums 2023. gada 1. pusgadā ir bijis Rīgā (+31% salīdzinot ar 2022. gadu), Jēkabpilī (+25%) un Jelgavā (+23%).

Pilsētas nozīmes maršrutos pārvadāto pasažieru skaits sadalījumā pa valstspilsētu pašvaldībām 2023. gada 1. pusgadā, milj.

Līdzīgi kā reģionālajos pārvadājumos, arī pilsētas nozīmes maršrutos 2023. gada pirmajā pusgadā pārvadāto pasažieru skaits ir pārsniedzis pēdējo trīs gadu rādītājus. Salīdzinot pārvadāto pasažieru skaitu šī gada pirmajā pusgadā ar analoģisku periodu 2021. un 2020. gadā, šogad pilsētas nozīmes maršrutos pārvadāto pasažieru skaits ir palielinājies par attiecīgi 64% un 27%. Attiecībā pret periodu pirms Covid-19 pandēmijas, šī gada pirmajā pusgadā pārvadāto pasažieru skaits ir par 24% mazāks, nekā tas bija 2019. gada attiecīgajā periodā, t.i., š.g. pirmajā pusgadā pilsētas nozīmes maršrutos pārvadāto pasažieru skaits veido 76% no 2019. gada sešos mēnešos pārvadāto pasažieru skaita apjoma.

No visiem 2023. gada pirmajā pusgadā pilsētas nozīmes maršrutos pārvadātajiem pasažieriem 40,40 milj. jeb 55% tika pārvadāti ar autobusiem, 19,26 milj. jeb 26% - ar trolejbusiem, bet 13,57 milj. jeb 19% - ar tramvajiem (skat. attēlu Nr. 5). Jāatzīmē, ka pilsētu pārvadājumi ar trolejbusiem tiek organizēti tikai Rīgas pilsētā, savukārt ar tramvajiem – Rīgā, Liepājā un Daugavpilī. Salīdzinot ar 2022. gada 1. pusgadu, pasažieru skaits autobusu maršrutos šogad ir palielinājies par 24%, tramvaju maršrutos par 12%, bet trolejbusu maršrutos vērojams 43% liels pārvadāto pasažieru skaita pieaugums.

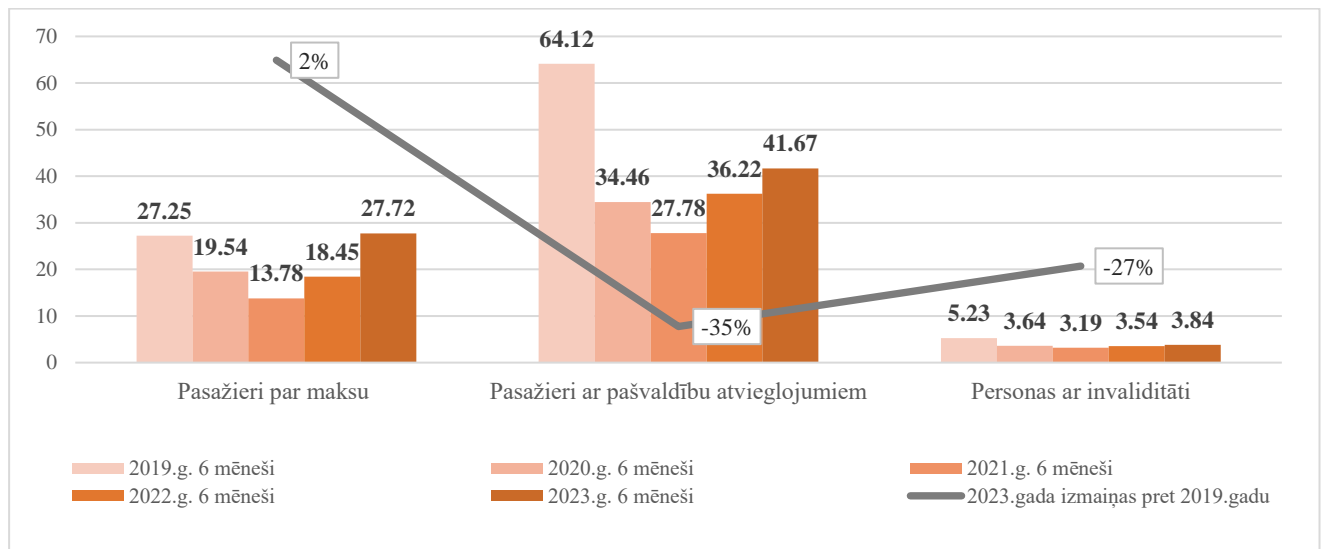
Līdzīgi kā iepriekšējos gados, pilsētas nozīmes maršrutos 2023. gada 1. pusgadā visvairāk ir pārvadāti tie pasažieri, kuri ir izmantojuši pašvaldību noteiktos braukšanas maksas atvieglojumus. 2023. gada 1. pusgadā tie ir bijuši 41,67 miljoni un to īpatsvars veido 57% no visiem 2023. gada 1. pusgadā pilsētas maršrutos pārvadātajiem pasažieriem. Jāatzīmē, ka atbilstoši Sabiedriskā transporta pakalpojumu likuma 14.panta trešajā daļā noteikto, pašvaldībām ir tiesības noteikt braukšanas maksas atvieglojumus savā administratīvajā teritorijā, ja ar šo braukšanas maksas atvieglojumu noteikšanu pārvadātājam radītos zaudējumus pilnībā kompensē no pašvaldības budžeta.¹ Līdz ar to, braukšanas maksas atvieglojumi katrā pašvaldībā var atšķirties un gadu no gada tikt pārskatīti un mainīti.

Analizējot Autotransporta direkcijas rīcībā esošo informāciju par pilsētas nozīmes pārvadājumiem, secināms, ka vislielākās pārvadāto pasažieru skaita izmaiņas salīdzinājumā ar 2019. gadu pilsētas nozīmes maršrutos ir tieši šai pasažieru grupai. Minētajā kategorijā pārvadāto pasažieru skaits 2023. gada 1. pusgadā, salīdzinot ar 2019. gada attiecīgo periodu, ir samazinājies par 35%, bet pasažieru kategorijā “Personas ar invaliditāti”² vērojams 27% liels pasažieru skaita samazinājums.

Attiecībā pret pēdējiem trīs gadiem (2022., 2021., 2020. gada 1. pusgads), šogad pasažieru skaits visās kategorijās ir pārsniedzis pēdējo trīs gadu rādītājus, bet kategorijā “Pasažieri par maksu” pasažieru skaits par 2% jeb 468,06 tūkstošiem ir pārsniedzis arī 2019. gada rādītājus (skat. attēlu Nr. 6).

Attēls Nr.6

Pārvadāto pasažieru skaita izmaiņas pilsētas nozīmes maršrutos 2019. –2023. gada 6 mēnešos un izmaiņas pret 2019. gadu, milj.

¹ Sabiedriskā transporta pakalpojumu likums, <https://likumi.lv/ta/id/159858-sabiedriskā-transporta-pakalpojumu-likums>

² Personas ar I vai II grupas invaliditāti, personas līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti un persona, kura pavada personu ar I grupas invaliditāti vai personu līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti